

Obsah

1. Vnitřní síly a přetvoření	7
1.1. Co je pružnost a co je pevnost materiálu	7
1.2. Dokonalá a nedokonalá pružnost	9
1.3. Pozorované přetvoření — základ všech teoretických vývodů	10
1.4. Vnitřní síly a napětí v tělesech	11
1.5. Dva druhy deformace: prodloužení (zkrácení) a smyk	15
1.6. Čtyři základní druhy namáhání v přírodě a ve stavební praxi	17
Přehled nejdůležitějších poznatků z první kapitoly	20
2. Tah a tlak	22
2.1. Přetržené lano a rozdrcený sloup	22
2.2. Tahové a tlakové zkoušky oceli. Pracovní diagram materiálu	23
2.3. Hookův zákon a modul pružnosti	32
2.4. Plastické a křehké materiály	35
2.5. Dovolené namáhání a bezpečnost konstrukce	37
2.6. Určení bezpečných rozměrů taženého a tlačného prutu	40
*2.7. Výpočet prodloužení a zkrácení prutu a příčné deformace	47
Přehled nejdůležitějších poznatků z druhé kapitoly	50
Úlohy na prostý tah a tlak	51
3. Smyk	53
3.1. Usmyknutí nýtu podle našich představ	53
3.2. Předpoklady pro výpočet nýtů	56
3.3. Otláčení	57
3.4. Výpočet nýtovaných, svařovaných a tesařských spojů	58
3.4.1. Nýty	58
3.4.2. Svary	61
3.4.3. Spojení dřev	63
*3.5. Skutečné rozdělení tangenciálních napětí v průřezu	65
*3.6. Skutečné namáhání nýtů	67
3.7. Souvislost napětí a deformace při čistém smyku	68
Nejdůležitější poznatky ze třetí kapitoly	75
Úlohy na prostý smyk	76
4. Ohyb	78
4.1. Přelomený trám	78
4.2. Naše pozorování a představy o deformaci ohýbaného trámu	81
4.3. Průběh napětí v trámovém průřezu	85
4.4. Na čem závisí únosnost trámových průřezů	90
4.5. Výpočet bezpečných rozměrů trámů při ohybu	103
4.6. Vliv posouvající síly — tangenciální napětí v průřezu	109
*4.7. Výpočet deformace při ohybu	120
*4.8. Stanovení deformace násobením momentových obrazců	126
*4.9. Spojitý nosník	134

4.10. Šikmý ohyb	142
Nejdůležitější poznatky ze čtvrté kapitoly	150
Úlohy na prostý ohyb	152
5. Kroucení	155
5.1. Ukroucená hřídel	155
5.2. Pozorování deformace kroucené trubky a kroucené tyče	156
5.3. Rozdělení napětí v kruhovém průřezu	159
5.4. Výpočet bezpečných rozměrů hřídele	163
5.5. Deformace při kroucení	164
*5.6. Kroucení nekruhových průřezů	166
Nejdůležitější poznatky z páté kapitoly	167
Úlohy na prosté kroucení	167
6. Složené namáhání prutu	169
6.1. Příklady složeného namáhání	169
6.2. Mimostředný (excentrický) tlak	170
6.3. Jádro průřezu	176
*6.4. Vetknutý konec nosníku	180
Nejdůležitější poznatky ze šesté kapitoly	185
Úlohy na mimostředný tlak	186
7. Vzpěrná pevnost	188
7.1. Porušení štíhlého tlačného prutu	188
*7.2. Přibližný výpočet kritického břemena osově tlačného prutu	192
7.3. Způsob uložení konců prutu a hodnota kritického břemena	196
7.4. Meze použitelnosti Eulerova vzorce	198
7.5. Způsob výpočtu štíhlých tlačných prutů	201
Nejdůležitější poznatky ze sedmé kapitoly	207
Úlohy na vzpěr tlačných prutů	208
Dodatek I. Statický výpočet a návrh stropu nad velkým půdorysem	210
Dodatek II. Tabulky	223